

Загальні засади майнових відносин в господарських об'єднаннях

Гуменчук Н.П., студент ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Гелич Ю.О.*

Майно та майнові відносини суб'єктів господарювання є актуальною темою дослідження в рамках господарського права.

Питання про майнові відносини повинне включати дослідження правового режиму майна об'єднання підприємств та його формування. Господарський кодекс України визначаючи у ст. 123 майнові відносини не досить ґрунтовно визначив засади правового регулювання таких відносин. Зокрема, окрім відносин, визначених в ГК щодо того, що майно об'єднань підприємств надається таким суб'єктам на праві господарського відання та оперативного управління його учасниками, можна визначити ще окремий спектр таких відносин. До майнових відносин за участю об'єднань підприємств слід віднести також:

- формування майнової бази об'єднання його учасниками на етапі його створення (внесення вступних внесків) та у процесі здійснення господарської діяльності (внесення членських та цільових внесків);
- наділення частиною майна господарського об'єднання утворених за рішенням вищого органу управління об'єднання унітарних підприємств та господарських товариств;
- одержання частини прибутку від діяльності господарського об'єднання відповідно до його статуту;
- розподілу між учасниками об'єднання майна, що залишилося після його ліквідації тощо [3, с. 23].

ГК не містить норми, яка б визначала структуру майна господарського об'єднання, але це питання можна визначити за аналогією з загальними нормами ст. 139 ГК та 178 ЦК. Зокрема, до складу майна господарського об'єднання можуть входити будь-які майнові цінності, у тому числі ті, що можуть належати певним учасникам господарського обороту або перебування яких в господарському обороті допускається за спеціальним дозволом, що встановлюється законом. Поділ майна суб'єктів господарювання на видимає практичне значення, оскільки правовий режим зазначеного майна встановлюється ГК України та іншими законами з урахуванням зазначених у ст. 139 ГК видів майна (ч. 2 ст. 140 ГК України)[1]. Саме тому важливо, щоб види майна, визначені і поіменовані в ГК України, узгоджувалися з видами майна та їх термінологічними позначеннями, встановленими, зокрема, нормативно-правовими актами з питань бухгалтерського обліку.

Відповідно до ч. 8 ст. 19 ГК всі суб'єкти господарювання зобов'язані здійснювати первинний (оперативний) і бухгалтерський облік результатів своєї роботи, а також надавати відповідно до вимог закону фінансову звітність щодо своєї господарської діяльності. Особливістю подання фінансової звітності господарськими об'єднаннями є те, що вони, крім власної звітності, складають і подають зведену фінансову звітність щодо всіх підприємств, які входять до їх складу, якщо це передбачено установчими документами об'єднань підприємств відповідно до законодавства.

Слід зазначити, що в законодавстві не визначено, коли установчі документи повинні передбачати складання і подання зведеної фінансової звітності. Окрім того, законодавство оперує різними термінами, які характеризують майновий стан підприємства: «фінансовий стан підприємства», «фінансовий стан товариства», «фінансово-економічний стан», «фінансово-господарський стан». В зв'язку з цим пропонується привести у відповідність вищевикладену термінологію і закріпити найбільш точний термін - «майновий стан суб'єкта господарювання», і сферу його застосування, що надасть змогу в подальшому чітко визначати предмет перевірки господарської діяльності господарського об'єднання.

Дуже важливим є також питання отримання частини прибутку об'єднання підприємств його учасниками. Встановлюючи правовий режим майна закріпленого за господарським об'єднанням, законодавство не містить вказівки на те, на які частини може бути поділене таке майно. Перелік таких частин або фондів повинно визначатись статутом об'єднання на розсуд самого об'єднання. Розмір і порядок формування та використання фондів затверджуються самим об'єднанням.

Якщо в господарських об'єднаннях питання можуть вирішуватися самими учасниками шляхом закріплення відповідних положень у статутах об'єднань, то стосовно державних господарських об'єднань перелік централізованих фондів і порядок їх утворення та використання доцільно було б встановити окремим законом «Про державні господарські об'єднання», який слід прийняти як основний нормативно-правовий акт, що регулює правовий статус господарських об'єднань.

Досліджуючи питання майнових відносин у господарському об'єднанні особливу увагу слід звернути на питання формування такого майна, отримання прибутку учасниками такого об'єднання та самим об'єднанням, розподілу такого майна після ліквідації та створенню відповідних фондів, які формуються за рахунок такого майна.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // ВВР. - 2003. - № 18, 19 - 20, 21 - 22. - Ст. 144.
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 20 березня 1991 р. (в ред. Закону від 7 грудня 2000 р.) // ВВР. - 1991. - № 25. - Ст. 281.
3. Джуринський В. Майнові відносини в об'єднанні підприємств (господарсько-правові аспекти) // Підприємництво, господарство і право : науково-практичний, господарсько-правовий журнал. - Київ. - 2009. - № 1 (157). - С. 22-24.

Про досудове врегулювання спорів

Давиденко О.В., студентка ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук *Петрина В.Н.*

Інститут досудового врегулювання господарських спорів, закріплений в Розділі II Господарського процесуального кодексу України (ГПКУ) є однією із актуальних проблем сучасного українського господарського процесу. Довгі роки триває дискусія щодо виключення даного розділу із ГПКУ, але він до цього часу є частиною цього нормативно-правового акту.

З одного боку, цілком природно, що сторони господарського конфлікту повинні самостійно вжити всіх можливих заходів для мирного розв'язання спору, що виник, і лише потім звертатися до суду. З іншого боку, існування подібного бар'єру є, по суті, обмеженням права на судовий захист [1, с. 48].

Метою досудового врегулювання господарських спорів є усунення або запобігання негативного впливу на господарську діяльність з боку контрагентів. Добровільне задоволення претензійних вимог забезпечує найбільш швидке